

eventuel forsvarer om, at der har været udøvet agentvirksomhed (§ 754 d), og om afhøring af agenter i retten (§ 171, stk. 4).

3.2. Politiets efterforskning af den stigende og grove narkotikakriminalitet er forbundet med betydelige vanskeligheder, som er nærmere omtalt i betænkning nr. 1023/1984, side 125 ff. Den kriminelle aktivitet udføres i mange tilfælde af en organisation, som ikke sjældent har internationale forgreninger. Offeret (narkomanen) vil ofte selv optræde som led i en forhandlerkæde og vil sjældent være interesseret i at bistå politiet. Den internationale narkokriminalitet kan også være af en sådan karakter, at politiets vidner vil være bange for at træde frem og bistå i forbindelse med sagens opklaring og dens forfølgning i retten. Det har derfor for at bekæmpe narkokriminaliteten været nødvendigt for politiet at anvende en mere aktiv form for efterforskning, først og fremmest i form af agentvirksomhed.

Udvalget gennemgår side 129–136 de gældende regler om anvendelse af agenter og giver udtryk for, at det er ganske vanskeligt at uddrage sikre konklusioner om gældende ret. I den forbindelse indeholder betænkningen, side 136–138, en oversigt over de retningslinier, der hidtil er blevet fulgt af Københavns politi ved anvendelse af agenter i narkotikasager.

Strafferetsplejeudvalget fremhæver, at en lovregulering af politiets anvendelse af agenter ikke kan ske uden en del formuleringsproblemer og afgrænsningsvanskeligheder, men disse vanskeligheder bør efter udvalgets opfattelse ikke forhindre, at der udformes *generelle bestemmelser* om agentvirksomhed (side 151–153). Udvalget giver endvidere udtryk for, at sådanne bestemmelser under hensyn til den betydelige offentlige interesse for emnet og til emnets karakter bør indsættes i *retsplejeloven*.

Der er i strafferetsplejeudvalget enighed om, at hovedanvendelsesområdet for agentvirksomhed i praksis er narkotikasagerne, som jo også er den type sager, der har tiltrukket sig særlig offentlig opmærksomhed. Udvalget har i den forbindelse overvejet, om de nye regler bør omfatte alle kategorier af sager, eller om der i visse typer af sager gør sig sådanne særlige hensyn gældende, at disse sager bør undtages fra lovudkastet. Udvalget fremhæver i den forbindelse, at der gør sig nogle særlige efterforskningshensyn gældende i sager, der angår forbrudelser mod statens selvstændighed og sikkerhed m.v. (straffelovens kapitler 12 og 13). Det er udvalgets opfattelse, at der i sådanne sager er behov for udøvelse af agentvirksomhed under

andre betingelser, end det efter udvalgets opfattelse er acceptabelt ved andre lovovertrædelser. Her til kommer, at det i disse i øvrigt ofte langvarige sager er nødvendigt, at efterforskningen kan holdes fuldstændig hemmelig. Et *enigt* udvalg finder derfor, at de foreslåede nye regler om agentvirksomhed bør udformes således, at de ikke omfatter politiets efterforskning af lovovertrædelser, for hvilke påtale i medfør af straffelovens §§ 110 f og 118 a sker efter justitsministerens påbud.

Spørgsmålet om udformningen af *grænsen mellem tilladelig agentvirksomhed og almindelige efterforskningsskridt* (den nedre grænse) og dermed spørgsmålet om, hvilke typer af efterforskning der skal være omfattet af lovreguleringen, er indgående drøftet i betænkningen, side 155–162.

Udvalget finder, at reguleringen kun bør omfatte tilfælde, hvor der er udvist en særlig aktivitet fra politiets eller agentens side, eller hvor handlingen er led i et tilrettelagt arrangement. Uden for begrebet agentvirksomhed bør derfor falde former for efterforskning, som ikke består i en sådan aktivitet, som f.eks. skygning af en bestemt person, overvågning af bestemte adresser og andre former for observation af mistænkte eller »holden øje« med kriminelle miljøer. Agentbegrebet bør heller ikke finde anvendelse på personer, der alene optræder som meddelere for politiet.

På denne baggrund finder et *flertal* på 6 medlemmer af udvalget, at den nedre grænse (angivelsen af det regulerede område) bør formuleres således, at agentvirksomhed i relation til en lovovertrædelse foreligger, når politiet foranlediger, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen. Flertallets lovudkast indebærer samtidig, at tilfælde, hvor politiet foranlediger, at nogen eller noget bliver genstand for en lovovertrædelse (lokkeduesituationen), ikke omfattes af det regulerede område, fordi den pågældende person, der jo kun er offer, ikke herved udøver en aktivitet, der er omfattet af straffelovens § 23 om medvirken. Et *mindretal* på 1 medlem af udvalget, der i øvrigt kan tiltræde det af flertallet anførte, giver udtryk for, at også lokkeduesituationen bør være omfattet af reguleringen.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter vedrørende behovet for en lovregulering af politiets adgang til at anvende agenter som led i efterforskningen. Justitsministeriet kan endvidere tiltræde udvalgets forslag med hensyn til, hvilke lovovertrædelser der bør være omfattet af reguleringen. Justitsministeriet kan ligeledes tiltræde udvalgets forslag om den nærmere udformning af